

XIZMAT KO‘RSATISH SOHASIDA RIVOJLANTIRISHDA DAVLATNING ROLI VA O‘RNI

Ablaizov Akbar Abduvafo o‘g‘li

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

“Iqtisodiyot nazariyasi” kafedrasi dotsenti v.b., PhD

Annotatsiya – Mazkur maqolada xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishda davlatning roli va o‘rni ilmiy jihatdan tahlil qilingan. Xizmatlar sektorining iqtisodiy o‘shish, aholi bandligi va turmush farovonligini oshirishdagi ahamiyati yoritilgan. Davlat tomonidan xizmatlar sohasini qo‘llab-quvvatlashning huquqiy, iqtisodiy va tashkiliy mexanizmlari o‘rganilgan hamda ularning samaradorligi baholangan. Tadqiqot davomida xizmatlar sektorining rivojlanish tendensiyalari, mavjud muammolari va istiqbolli yo‘nalishlari tahlil qilinib, sohani yanada takomillashtirish bo‘yicha amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: xizmat ko‘rsatish sohasi, davlat siyosati, iqtisodiy rivojlanish, xizmatlar bozori, investitsiyalar, raqamlashtirish, infratuzilma, davlat-xususiy sheriklik, xizmatlar sifati, bandlik, innovatsiyalar, raqobatbardoshlik.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotining zamonaviy rivojlanish bosqichida xizmat ko‘rsatish sohasi iqtisodiy o‘shishning muhim omillaridan biri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Bugungi kunda rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda yalpi ichki mahsulotning asosiy qismi aynan xizmatlar sektori hissasiga to‘g‘ri keladi. Xizmatlar sohasi aholi bandligini ta‘minlash, turmush sifatini oshirish, iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini jadallashtirish hamda innovatsion faoliyatni rag‘batlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli mazkur sohani rivojlantirish davlat iqtisodiy siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi.

O‘zbekiston Respublikasida ham xizmatlar sektorini rivojlantirish bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Mamlakatda xizmatlar ulushini iqtisodiyotda oshirish, yangi ish o‘rinlarini yaratish, tadbirkorlik faoliyatini qo‘llab-quvvatlash, zamonaviy xizmat turlarini joriy etish hamda hududlarda xizmatlar infratuzilmasini rivojlantirishga alohida e‘tibor qaratilmoqda. Ayniqsa, transport-logistika, turizm, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, moliyaviy xizmatlar, ta‘lim va sog‘liqni saqlash xizmatlari kabi yo‘nalishlarda davlat tomonidan yaratilayotgan qulay sharoitlar xizmatlar bozorining kengayishiga xizmat qilmoqda.

Xizmat ko‘rsatish sohasining samarali faoliyat yuritishi ko‘p jihatdan davlat tomonidan yaratiladigan institutsional, huquqiy va iqtisodiy muhitga bog‘liqdir. Davlat xizmatlar bozorini tartibga solish, raqobat muhitini shakllantirish, investitsiyalarni jalb

qilish, infratuzilmani rivojlantirish, soliq va moliyaviy imtiyozlar berish, innovatsion loyihalarni qo‘llab-quvvatlash hamda kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish orqali ushbu sohaning barqaror rivojlanishini ta‘minlaydi. Shu bilan birga, davlat xizmatlar sifatini nazorat qilish, iste‘molchilar huquqlarini himoya qilish va xizmat ko‘rsatish standartlarini joriy etish orqali xizmatlar bozorining samaradorligini oshiradi.

Global iqtisodiy integratsiya, raqamli transformatsiya va innovatsion texnologiyalarning jadal rivojlanishi sharoitida xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishda davlatning roli yanada ortib bormoqda. Xususan, elektron hukumat tizimi, raqamli xizmatlar, elektron tijorat va masofaviy xizmatlarning keng joriy etilishi davlat tomonidan yaratilayotgan raqamli infratuzilma va normativ-huquqiy bazaning samaradorligiga bevosita bog‘liqdir. Natijada xizmatlar bozori ishtirokchilarining faoliyati yanada qulaylashib, aholiga ko‘rsatilayotgan xizmatlar sifati va tezligi oshmoqda.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi shundan iboratki, xizmat ko‘rsatish sohasining iqtisodiy taraqqiyotdagi o‘rni ortib borayotgan bir sharoitda davlatning ushbu sohani rivojlantirishdagi vazifalari, iqtisodiy mexanizmlari va qo‘llab-quvvatlash yo‘nalishlarini ilmiy jihatdan o‘rganish muhim ahamiyat kasb etadi. Shu sababli xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishda davlatning roli va o‘rnini tahlil qilish, mavjud muammolarni aniqlash hamda ularni bartaraf etish bo‘yicha takliflar ishlab chiqish mazkur tadqiqotning asosiy maqsadini tashkil etadi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishda davlatning roli va o‘rnini o‘rganish bo‘yicha mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan ko‘plab ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Ushbu tadqiqotlarda xizmatlar sektorining iqtisodiy o‘rinishdagi ahamiyati, davlat tomonidan tartibga solish mexanizmlari, xizmatlar bozorini rivojlantirish omillari hamda xizmatlar sifati va raqobatbardoshligini oshirish masalalari keng yoritilgan.

Xizmatlar iqtisodiyotining nazariy asoslari dastlab klassik iqtisodchilar tomonidan shakllantirilgan bo‘lib, Adam Smith va David Ricardo xizmatlarni moddiy ishlab chiqarish bilan taqqoslagan holda iqtisodiyotdagi o‘rnini tahlil qilganlar. Keyinchalik xizmatlar sektorining iqtisodiy rivojlanishdagi ahamiyati bo‘yicha tadqiqotlar Colin Clark va Allan Fisher tomonidan rivojlantirildi. Ularning uch sektorli iqtisodiyot nazariyasiga ko‘ra, iqtisodiy taraqqiyot jarayonida qishloq xo‘jaligi va sanoatning ulushi qisqarib, xizmatlar sektorining ulushi ortib boradi.

Xizmatlar iqtisodiyoti nazariyasining rivojlanishida Daniel Bell alohida o‘rin egallaydi. Olimning postindustrial jamiyat konsepsiyasiga ko‘ra, zamonaviy iqtisodiyotda bilim, axborot va xizmatlar asosiy iqtisodiy resursga aylanadi. Bu esa davlat tomonidan xizmatlar sektorini qo‘llab-quvvatlash va rivojlantirish zaruratini kuchaytiradi.

Xizmatlar marketingi va xizmatlar sifatini boshqarish masalalari bo‘yicha Philip Kotler, Christopher Lovelock hamda Valarie Zeithaml tomonidan olib borilgan ilmiy izlanishlar muhim ahamiyatga ega. Ularning tadqiqotlarida xizmatlar bozori rivojlanishi uchun qulay biznes muhitini yaratish, xizmatlar sifati standartlarini joriy

etish va iste'molchilar ehtiyojlarini qondirishda davlat siyosatining ahamiyati ta'kidlangan.

Davlatning iqtisodiyotdagi roli bo'yicha nazariy qarashlar John Maynard Keynes tomonidan asoslab berilgan. Olim iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda davlatning faol aralashuvi zarurligini ta'kidlab, investitsiyalarni rag'batlantirish, bandlikni oshirish va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda davlat siyosatining muhimligini ko'rsatgan. Ushbu yondashuv xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish bo'yicha davlat dasturlarini ishlab chiqishda ham keng qo'llanilmoqda.

Zamonaviy ilmiy adabiyotlarda xizmatlar sektorini rivojlantirishning institutsional jihatlari ham keng tadqiq etilgan. Xususan, Douglass North davlat institutlari va samarali boshqaruv tizimining iqtisodiy taraqqiyotdagi rolini asoslab bergan. Uning fikricha, xizmatlar bozorining samarali rivojlanishi uchun barqaror huquqiy muhit, mulk huquqi himoyasi va raqobatni qo'llab-quvvatlovchi institutlar zarur hisoblanadi.

Mahalliy iqtisodchi olimlar tomonidan ham xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish masalalari keng o'rganilgan. Jumladan, iqtisodiyotning tarkibiy o'zgarishlari, xizmatlar ulushini oshirish, xizmatlar infratuzilmasini takomillashtirish va hududlarda xizmatlar bozorini rivojlantirish bo'yicha ilmiy tavsiyalar ishlab chiqilgan. O'zbekiston olimlarining tadqiqotlarida xizmatlar sohasini rivojlantirishning asosiy omillari sifatida investitsiyalarni jalb etish, raqamlashtirish, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, malakali kadrlar tayyorlash hamda davlat-xususiy sheriklik mexanizmlaridan samarali foydalanish masalalari alohida qayd etilgan.

So'nggi yillarda xizmatlar sohasini rivojlantirishda raqamli iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalarni joriy etish masalalari ham ilmiy tadqiqotlarning asosiy yo'nalishlaridan biriga aylandi. Tadqiqotchilar elektron tijorat, elektron to'lov tizimlari, sun'iy intellekt, bulutli texnologiyalar va raqamli platformalarning xizmatlar samaradorligini oshirishdagi rolini asoslab berganlar. Ushbu yondashuvlar davlat tomonidan raqamli infratuzilmani rivojlantirish va innovatsion loyihalarni qo'llab-quvvatlash zaruratini ko'rsatadi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanishi iqtisodiy, institutsional, texnologik va ijtimoiy omillar bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ushbu jarayonda davlatning roli muhim ahamiyat kasb etadi. Biroq mavjud tadqiqotlarda davlat tomonidan qo'llanilayotgan iqtisodiy mexanizmlarning xizmatlar sektoriga ta'sirini kompleks baholash, hududiy xususiyatlarni hisobga olgan holda rivojlantirish strategiyalarini ishlab chiqish va raqamli transformatsiya sharoitida davlatning yangi funksiyalarini aniqlash masalalari yetarli darajada o'rganilmagan. Shu sababli mazkur tadqiqot aynan ushbu jihatlarni chuqur tahlil qilishga qaratilgan.

METODOLOGIYA

Mazkur tadqiqotda xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda davlatning roli va o'rnini baholash, ushbu sohaga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash hamda rivojlantirish istiqbollari ishlab chiqish maqsadida kompleks ilmiy tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Tadqiqot metodologiyasi iqtisodiy nazariya, xizmatlar iqtisodiyoti, davlat boshqaruvi va institutsional yondashuvlarning ilmiy tamoyillariga asoslanadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Zamonaviy iqtisodiyotda xizmat ko'rsatish sohasi iqtisodiy o'sishning muhim manbalaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, mamlakat iqtisodiyoti rivojlangan sari xizmatlar sektorining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi ortib boradi. Shu sababli xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishga oid nazariy qarashlarning shakllanishi va evolyutsiyasini o'rganish muhim ilmiy ahamiyat kasb etadi.

Xizmat ko'rsatish sohasi mamlakat iqtisodiyotining eng muhim tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. So'nggi yillarda O'zbekistonda iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish, yangi ish o'rinlari yaratish va aholi daromadlarini oshirish maqsadida xizmatlar sektorini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Davlat tomonidan amalga oshirilayotgan institutsional islohotlar, tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash choralari, investitsiya muhitini yaxshilash va raqamli texnologiyalarni joriy etish xizmatlar bozorining kengayishiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda.

1-jadval

O'zbekistonda xizmatlar hajmining o'sish dinamikasi

Ko'rsatkichlar	2021	2022	2023	2024
Xizmatlar hajmi, trln so'm	284,5	356,8	455,2	582,7
O'sish sur'ati, %	115,4	125,4	127,6	128,0
YAIMdagi ulushi, %	36,8	38,1	39,4	40,7
Band aholining xizmatlar sektoridagi ulushi, %	49,2	50,6	52,1	53,8

Ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, xizmatlar hajmi 2021–2024 yillarda qariyb ikki barobarga oshgan. YAIM tarkibida xizmatlar ulushining ortishi iqtisodiyotning postindustrial rivojlanish bosqichiga o'tayotganligini ko'rsatadi. Bandlik darajasining oshishi esa xizmatlar sektorining aholi daromadlari va ijtimoiy farovonlikka ta'siri kuchayib borayotganligini anglatadi.

2-jadval

Xizmatlar sohasini rivojlantirishda davlatning asosiy ta'sir mexanizmlari

Davlat mexanizmi	Mazmuni	Natijasi
Soliq imtiyozlari	Yangi xizmat korxonalarini uchun preferensiyalar	Korxonalar sonining ortishi
Kredit va subsidiyalar	Imtiyozli moliyalashtirish dasturlari	Investitsiyalar hajmining oshishi
Infratuzilma rivojlantirish	Yo'l, aloqa, internet tarmoqlari	Xizmatlar sifati yaxshilanishi
Raqamlashtirish	Elektron xizmatlar va platformalar	Operatsion xarajatlar kamayishi
Kadrlar tayyorlash	Malaka oshirish va ta'lim dasturlari	Mehnat unumdorligi ortishi

Davlat tomonidan qo'llanilayotgan mexanizmlar xizmatlar sektorining iqtisodiy samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynamoqda. Ayniqsa, raqamli texnologiyalarni joriy etish va infratuzilmaga investitsiyalar yo'naltirish xizmatlar sifati hamda iste'molchilar qoniqishining oshishiga xizmat qilmoqda.

3-jadval

Xizmatlar sohasini rivojlantirish bo'yicha davlat siyosatining natijalari

Ko'rsatkichlar	2021	2024	O'zgarish (%)
Xizmat ko'rsatish korxonalari soni (mingta)	182	254	+39,6
Yangi ish o'rinlari (mingta)	112	178	+58,9
Sohaga jalb qilingan investitsiyalar (trln so'm)	24,5	43,8	+78,8
Elektron xizmatlardan foydalanuvchilar soni (mln kishi)	8,4	18,2	+116,7

Davlat tomonidan yaratilayotgan qulay biznes muhiti va qo'llab-quvvatlash dasturlari natijasida xizmat ko'rsatish korxonalari soni sezilarli darajada oshgan. Ayniqsa, elektron xizmatlardan foydalanuvchilar sonining ikki barobardan ko'proq o'sishi raqamlashtirish siyosatining samaradorligini ko'rsatadi.

4-jadval

Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda davlatning roli SWOT tahlil

Kuchli tomonlar (S)	Zaif tomonlar (W)
Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash dasturlarining mavjudligi	Ayrim hududlarda infratuzilmaning yetarli emasligi
Soliq va kredit imtiyozlari	Malakali kadrlar tanqisligi
Raqamli transformatsiya jarayonlari	Xizmatlar sifatidagi hududiy tafovutlar
Investitsion muhitning yaxshilanishi	Kichik biznesning moliyaviy resurslari cheklanganligi
Imkoniyatlar (O)	Tahdidlar (T)
Xalqaro investitsiyalarni jalb qilish	Global iqtisodiy inqirozlar
Turizm va IT xizmatlarini rivojlantirish	Kuchayib borayotgan raqobat
Elektron tijoratning kengayishi	Inflyatsiya va xarajatlarning oshishi
Davlat-xususiy sheriklik loyihalari	Texnologik o'zgarishlarga moslashish muammolari

SWOT tahlili natijalari shuni ko'rsatadiki, davlat tomonidan yaratilayotgan imkoniyatlar xizmatlar sektorining barqaror rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Biroq ayrim hududlarda infratuzilma va kadrlar bilan bog'liq muammolar saqlanib qolmoqda. O'tkazilgan tahlillar natijasida quyidagi ilmiy va amaliy natijalarga erishildi:

- xizmat ko'rsatish sohasining YAIMdagi ulushi yil sayin ortib borayotgani aniqlandi;
- davlat tomonidan yaratilayotgan soliq, kredit va investitsion imtiyozlar xizmatlar korxonalari sonining o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatayotgani isbotlandi;
- raqamlashtirish siyosati elektron xizmatlar hajmini keskin oshirishga xizmat qilayotgani aniqlandi;
- xizmatlar sektorida bandlikning o'sishi aholi daromadlari va turmush darajasining yaxshilanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda;
- xizmatlar sifatini oshirishda davlat-xususiy sheriklik va innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish muhim omil ekanligi belgilandi;
- hududlar o'rtasidagi xizmatlar rivojlanishidagi tafovutlarni kamaytirish uchun infratuzilma loyihalarini kengaytirish zarurligi asoslandi.

Shunday qilib, olib borilgan tahlillar davlatning xizmat ko'rsatish sohasini

rivojlantirishdagi roli nafaqat iqtisodiy o‘shishni ta’minlash, balki yangi ish o‘rinlarini yaratish, aholi farovonligini oshirish va milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini kuchaytirishda ham muhim ahamiyat kasb etishini ko‘rsatdi. Davlat tomonidan amalga oshirilayotgan islohotlar va qo‘llab-quvvatlash mexanizmlarining izchil davom ettirilishi xizmatlar sektorining yanada jadal rivojlanishiga zamin yaratadi.

XULOSA

Olib borilgan tadqiqotlar va tahlillar natijasida xizmat ko‘rsatish sohasi mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishini ta’minlovchi, aholi bandligini oshiruvchi hamda iqtisodiy o‘shishni rag‘batlantiruvchi muhim tarmoqlardan biri ekanligi aniqlandi. Jahon tajribasi shuni ko‘rsatadiki, iqtisodiy taraqqiyotning zamonaviy bosqichida xizmatlar sektorining ulushi ortib borishi mamlakat iqtisodiyotining raqobatbardoshligi va samaradorligining muhim ko‘rsatkichlaridan hisoblanadi.

Tadqiqot davomida davlatning xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishdagi roli va ahamiyati o‘rganildi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, davlat tomonidan yaratilayotgan qulay institutsional muhit, soliq va moliyaviy imtiyozlar, investitsiyalarni qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari hamda infratuzilmani rivojlantirish choralari xizmatlar sektorining o‘shishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. Xususan, xizmatlar hajmi, sohaga jalb qilinayotgan investitsiyalar, yangi tashkil etilayotgan korxonalar soni va xizmatlar sohasida band bo‘lgan aholi ulushining yildan-yilga ortib borishi davlat siyosatining ijobiy natijalarini tasdiqlaydi.

Shuningdek, xizmatlar sektorida raqamli texnologiyalarning joriy etilishi, elektron xizmatlarning kengayishi va innovatsion boshqaruv usullarining qo‘llanilishi xizmatlar sifati hamda samaradorligini oshirishga xizmat qilayotgani aniqlandi. Biroq ayrim hududlarda xizmatlar infratuzilmasining yetarli darajada rivojlanmaganligi, malakali kadrlar taqchilligi, moliyaviy resurslardan foydalanish imkoniyatlarining cheklanganligi va xizmatlar sifati bo‘yicha hududlar o‘rtasidagi tafovutlarning mavjudligi sohaning dolzarb muammolari sifatida qayd etildi.

Tadqiqot natijalari davlat tomonidan amalga oshirilayotgan iqtisodiy va institutsional islohotlarni izchil davom ettirish, xizmatlar bozorida raqobat muhitini kuchaytirish hamda zamonaviy xizmat turlarini rivojlantirish mamlakat iqtisodiyotining barqaror rivojlanishiga xizmat qilishini ko‘rsatdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Малахова Т. А., Пасканый В. И. Повышение эффективности управления инвестиционными проектами в региональном развитии // Региональная экономика: теория и практика. 2014. №17. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/povyshenie-effektivnosti-upravleniya-investitsionnymi-proektami-v-regionalnom-razviti>
2. Насиров Дилшод Фархадович, Боймухаматов Исмоил Икромжон Угли. Инвестиционные стратегии развития сферы услуг в условиях экономической неопределенности // ЖМБМ. 2025. №4. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/investitsionnye-strategii-razvitiya-sfery-uslug-v>

usloviyah-ekonomicheskoy-neopredelennosti

3. Azimova Xurshida. Xizmat ko'rsatish sohasida samaradorlikni oshirishning tashkiliy mexanizmini takomillashtirish // Наука и технология в современном мире. 2025. Т. 4, №19. В. 172–179. DOI: <https://doi.org/10.71337/inlibrary.uz.zdift.130158>. URL: <https://inlibrary.uz/index.php/zdift/article/view/130674>
4. Xamdamova N., Iymonqulova M., Raxmonberdiyev Sh. Xizmatlar sohasini rivojlantirishning muhim omillari // «Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot» jurnali. 2025. Т. 3, №5. В. 12–15. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15747419>
5. Berdiyev Anvar Abduraxmonovich. Xizmatlar sohasini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari va yo'nalishlari // Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting. 2024. Т. 4, №09. В. 14–19. DOI: https://doi.org/10.55439/AFA/vol4_iss09/528
6. World Bank. At Your Service?: The Promise of Services-led Growth in Uzbekistan. Washington, DC: World Bank, 2024. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/uzbekistan/publication/promise-of-services-led-growth>
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-maydagi PQ-5113-son “Xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi qarori. URL: <https://lex.uz/uz/docs/-5421233>
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 27-yanvardagi PQ-104-son “Xizmatlar sohasini rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida”gi qarori. URL: <https://lex.uz/uz/docs/-5840284>
9. OECD. Roadmap for Sustainable Investment Policy Reforms in Uzbekistan. Paris: OECD Publishing, 2025. URL: https://www.oecd.org/en/publications/roadmap-for-sustainable-investment-policy-reforms-in-uzbekistan_20865f29-en.html
10. OECD. OECD Public Governance Reviews: Uzbekistan. Paris: OECD Publishing, 2024. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-public-governance-reviews-uzbekistan_2f36d8ec-en.html
11. Brookings Institution. The Promise of Services-led Development. Washington, DC: Brookings Institution, 2021. URL: <https://www.brookings.edu/articles/the-promise-of-services-led-development/>
12. Asian Development Bank. Uzbekistan and ADB: Partnership for Development. Manila: Asian Development Bank. URL: <https://www.adb.org/where-we-work/uzbekistan>